

ZAIKS.TEATR

---

nowości | luty | 2025

Sowa, Jacques de Fornazeris, 1594r.
źródło: Rijks Museum

Szanowni Państwo!

biblioteka ZAiKS wzbogaciła się o kilkanaście pozycji repertuarowych. Wśród nich znajdują się nowe polskie teksty dla dorosłych, młodzieży i dzieci oraz scenariusz do spektaklu muzycznego o historii polskiej estrady; dramaty oparte na materiale dokumentalnym i psychologiczne dramaty rodzinne; sztuki klasyczne w formie i poszukujące nowego języka scenicznego; pieśni o piekarzach i kolejarzach; opowieści o przemocy wśród młodzieży i dziecięcej żałobie po stracie ojca. Proponujemy też nową sztukę katalońskiej autorki.

Na stronie www.zaiksteatr.pl można zapisywać się na nasz newsletter. Co miesiąc otrzymają Państwo informator „ZAiKS.Teatr. Nowości” z informacjami o nowych utworach w naszej bibliotece.

Przesyłamy również kwartalny biuletyn „ZAiKS.Teatr”, w którym można znaleźć wywiady z twórcami, informacje o festiwalach i premierach autorów związanych z ZAiKS-em.

zaiksteatr.pl

Krzysztof Szekalski NIE TWOJA KOLEJ, KOCHANIE

Stary jak świat wątek dwojga kochanków, którzy nie ustają w wysiłkach, by się odnaleźć. Eliza i Piotr – bohaterowie dramatu – to para, która chce spotkać się w rocznicę swojego związku. Obydwoje wyruszają w podróż z dwóch krańców Polski mając nadzieję, że wieczorem uda im się spotkać na stacji kolejowej, do której mają sentyment. Podróż okazuje się jednak zadaniem karkołomnym, ale bohaterowie wierzą, że ich miłość wszystko zwycięży. To mikromusical pełen anegdot, w których jest całe spektrum emocji, jakie towarzyszą podróżującym przez polskie wertepy, rozjazdy i torowiska. To też opowieść o transporcie publicznym. Przyjedzie czy nie przyjedzie? Oto jest pytanie.

[1 rola kobieca, 2 role męskie]

Sowa,
źródło: Wellcome Collection

Mariusz Gołosz

PIEŚNI PIEKARZY POLSKICH

Piekarz na M. i Piekarz na J. pracują w pocie czoła, by ludzie rano mieli świeży chleb. Podpisali umowy o pracę, mają ubezpieczenie i satysfakcję, że ich życie ma sens. W głowach młodych ludzi jednak wciąż kłębią się myśli, że coś nie jest w porządku. Aby wyrazić swój bunt wobec nadgodzin, nieprzestrzegania zasad BHP i wyzysku, sięgają po teksty piosenek, żonglują hiphopowymi kawałkami. Jednak życie, poddane dyktatowi rzemieślniczej pracy, jest nie do zniesienia. Praca w nocy – nielimitowana – pozornie chroniona prawem, staje się ich przekleństwem. Jak zaklęcia powtarzane są komendy o przygotowaniu ciasta, dosypywaniu przypraw, pilnowaniu zaczynów, formowaniu placków, przygotowywaniu wsadów i wyciąganiu gotowych bochenków. Piekarz na M. i Piekarz na J. stają się trybikami w korporacyjnej i kapitalistycznej maszynie. Kiedy próbują się z niej wydostać, uciekają na drugi koniec kraju, do innego miasta. W nowym miejscu znajdują pracę w piekarni i... historia się powtarza. Młodzi ludzie, pełni ognia i chęci życia, powoli znikają. Nie są już widoczni dla społeczeństwa, bo żyją w czasie, w którym wszyscy pozostali śpią. Zасыpiają, kiedy społeczeństwo budzi się do życia. W pewnym momencie Piekarz na M. staje się antycznym bohaterem, który udaje się na poszukiwania swojego przyjaciela w pełną niebezpieczeństw podróż do wnętrza Pieca.

To opowieść o wyzysku i klasowości przez pryzmat pracy w małej, rzemieślniczej piekarni, w której chleb kosztuje 15 zł. To też historia o potrzebie bycia pożytecznym i ciągłym uzasadnianiu swojej obecności w świecie poprzez pracę.

[3 role kobiece, 4 role męskie]

Mariusz Gołosz

POV: MASZ 12 LAT I PRZE* * * * NE

Arek ma 12 lat. Każdego dnia towarzyszy mu „uporczywa myśl” – trudna, natrętna – która mówi chłopcu, że wszystko robi źle. W życiu nie pomaga Arkowi obecność dwóch chłopców, nazwanych przez niego Crabbe i Goyle, którzy w szkole znęcają się nad nim psychicznie i szantażują. W sztuce rzeczywistość przeplata się z negatywnymi wyobrażeniami bohatera. Mama próbuje walczyć o chłopca – po szczerzej rozmowie Arek robi pierwszy krok ku przezwyciężeniu problemów.

Sztuka konfrontuje młodych widzów z tematem samotności oraz przemocy doświadczanej ze strony rówieśników. Autor z niezwykłą autentycznością pokazuje, w jaki sposób może działać psychika młodej osoby, która nie dzieli się z bliskimi trudnymi doświadczeniami – próbuje uciec od rzeczywistości i stara się znaleźć rozwiązania sytuacji. Autentyczność opowieści przeplata się z metaforą zdarzeń, tworząc interesującą całość. A zakończenie sztuki i rozmowa głównego bohatera z mamą dają nadzieję na zmianę i pokazują, jak ważne w kryzysie jest wsparcie drugiej osoby.

Sztuka zajęła I miejsce w 35. Konkursie na Sztukę Teatralną dla Dzieci i Młodzieży.

[1 rola kobieca, 3 role męskie]

Mariusz Gołosz

JAK UMIERAJĄ SŁONIE DUŻE I CIĘŻKIE

Dramat opowiadający historię żałoby i zamykania w sobie trudnych emocji. Pokazuje, jak trudnym i skomplikowanym procesem jest wychodzenie z żałoby po śmierci bliskich oraz jak ważne jest zaakceptowanie siebie, bez względu na otoczenie. Bohaterem sztuki jest 12-letni Marcin, który stracił ojca. Chłopak do pewnego momentu przekonany jest, że wszyscy ojcowie umierają, gdy ich synowie są dziećmi. W trakcie kolejnych lekcji (sztukę podzielono na osiem lekcji, epilog i prolog) i dzięki rozmowom z matką czy kolegami, bohaterowi udaje się pogodzić ze stratą i zrozumieć, czym jest śmierć bliskiej osoby i jak sobie z nią radzić. Chłopiec zaczyna rozumieć również, że przekonanie o własnej wartości nie wymaga odwoływania się do figury ojca.

Sztuka zajęła I miejsce w 33. Konkursie na Sztukę Teatralną dla Dzieci i Młodzieży.

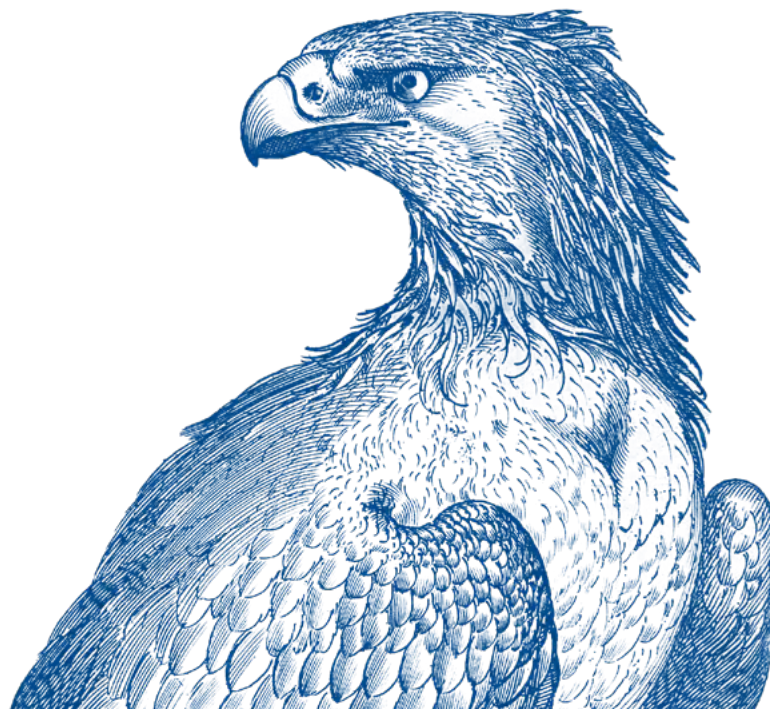
[3 role kobiece, 6 ról męskich]

Roman Frankl

VIVA MARIA!

Muzyczny dramat biograficzny o młodej Marii Koterbskiej, skupiający się nie tylko na pierwszych latach jej kariery, wykuwanej w trudnej rzeczywistości powojennej Polski, podwójnie trudnej dla artystki bezkompromisowej, idącej pod prąd obowiązującej wówczas wizji kultury muzycznej, w której nie było miejsca na amerykańskie, „imperialistyczne dziwactwa” jak jazz czy swing, ale pozwala również poznać jej życie prywatne, pełne przeżyć, smutku, miłości, prześladowań, zakazów, inwigilacji i aresztowań. Pokazuje młodą piosenkarkę, która nie zważając na panujący wokół przygnębiający stalinizm, swoim stylem śpiewania i repertuarem daje ludziom isierkę nadziei na coś innego, lepszego. To lekcja historii dla dorosłych i młodzieży. Nie tylko lekcja polskiej muzyki rozrywkowej.

[11 ról kobiecych, 12 ról męskich]

Orzeł, Jacques de Fornazeris, 1594r.
źródło: Rijks Museum

Veronika Korvin **POD WIATR**

Jest rok 2022. Putin atakuje Ukrainę. Trwa wojna. Siostry Karolina (lat 65) i Klara (lat 60) mieszkają poza granicami Polski. Greta – najmłodsza z nich (lat 55) – mieszka w Warszawie, skąd pochodzą wszystkie siostry. Ich rodzice się rozwiedli. Ojciec zabrał Karolinę do Hiszpanii, gdzie skończyła studia medyczne. Klara i Greta zostały w domu matki, która była kochająca, ale despotyczna, neurotyczna z zaburzeniami obsesyjno-kompulsywnymi. Klara nie wytrzymała ciągłej kontroli i po skończeniu studiów muzycznych wyjechała do Nowego Jorku, gdzie została śpiewaczką. Greta nadal mieszka w domu nieżyjącej już matki, którą opiekowała się do śmierci. Ma żal do sióstr, że ani razu nie przyjechały w odwiedziny ani na pogrzeb. Teraz bojąc się o życie Grety postanawiają przyjechać i zabrać ją w bezpieczne miejsce. Podczas spotkania dochodzi do spięć, dramatycznych wyznań, choć nie brak też sytuacji zabawnych. W przedstawieniu bohaterki śpiewają fragmenty popularnych piosenek, grają na pianinie, tańczą. Sztuka zawiera również fragmenty poezji.

[4 role kobiece]

*Kuropatwa, Jacques de Fornazeris, 1594r.
źródło: Rijks Museum*

Sílvia Navarro Perramon **DRUGA POŁÓWKA**

Tłumaczenie: **Marta Jordan**

Adam i Ewa właśnie przeprowadzili się do nowego mieszkania. Na wystawną kolację, którą przygotowali w ramach parapełówki, zaprosili grupę przyjaciół. Jako pierwszy przychodzi Dawid, wieczny singiel, oświadczając, że chce przedstawić swoją nową dziewczynę, która jest już w ich mieszkaniu! Okazuje się, że jest nią wyciskarka do cytrusów marki Smeg, w której Dawid jest „zakochany” i którą nazwał Meg Ryan. W obliczu prowokacji Dawida wychodzi na jaw, że taką właśnie „miłością” do przedmiotów (auta, sprzętów AGD czy wyposażenia wnętrz) pała Adam, który w równie przedmiotowy sposób traktuje Ewę. Dawid demaskuje snobizm Adama, jego konsumpcyjny styl życia i manię wielkości, a jednocześnie każe się zastanowić czy warto poddawać się presji otoczenia głoszącego tezę, że do pełni szczęścia konieczne jest posiadanie „drugiej połówki”.

Autorką sztuki jest wielokrotnie nagradzana katalońska dramatopisarka i reżyserka.

[1 rola kobieca, 2 role męskie]

Zachęcamy do skorzystania z zasobów
biblioteki ZAiKS-u i bogactwa internetowej
bazy tytułów na stronie

www.zaiksteatr.pl

Sowa, Jacques de Fornazeris, 1594r.
źródło: Rijks Museum